

Asia: VN/9952/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot muutosehdotuksista

Sähköisen asioinnin edistämisen tavoitteet ovat kannatettavia ja kyseessä on tarpeellinen uudistus. On kuitenkin tärkeää varmistua siitä, että henkilöllä on tieto ja ymmärrys päätöksen tai muun asiakirjan tiedoksiantotavasta: henkilön tulee olla tietoinen, että tiedoksianto tapahtuu Suomi.fi-palvelussa. Yleisesti ottaen esityksessä on tunnistettu riskit niiden osalta, joilla kyky sähköisen asiointijärjestelmän käyttämiseen ei ole sillä tasolla, että asiakirjojen tiedoksianto voisi tapahtua sähköisessä asiointipalvelussa. Erityisesti tällaisten henkilöiden oikeusturvan kannalta on tärkeää, että asioiminen myös muulla tavoin on mahdollista jatkossakin.

Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)

Ehdotuksella saataisiin poistettua todisteellisen ja tavallisen tiedoksiannon haasteita, jos tieto joka tapauksessa lähetetään sähköisen asiointikanavan kautta. On kuitenkin pystyttävä varmistumaan siitä, että tiedoksianto on todella tavoittanut henkilön ja kyennyt avaamaan asiakirjan sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköpostin heräteilmoituksella on suuri merkitys tiedon saamisen kannalta. Tältä osin kuitenkin herää kysymykseksi se, kuinka voidaan varmistua siitä, että jokaisella on sellainen sähköpostiosoite, jota seuraa aktiivisesti.

Todisteellisessa tiedoksiannossa viranomaisen tulee varmistua, että vastaanottaja on tosiasiallisesti saanut asiakirjan tiedoksi. Viranomaisen olisi

varmistuttava tosiasiallisesta tiedoksisaannista myös silloin, jos tiedoksianto pyritään toimittamaan sähköisesti Suomi.fi-viesteihin. Uudistuksessa tulee huomioida se, että tiedoksiannon onnistuminen pitää pystyä toteamaan yksiselitteisesti ja helposti ilman että viranomaisen tarvitsee käyttää tarpeettomasti aikaa ja resurssia asian selvittämiseen.

Huomiot sähköisen asiakirjan saapumista määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)

-

Muut huomiot

-

Huomiot soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta esitutinnan ja poliisitutinnan osalta

-

Huomiot oikeudenkäymiskaaren (erit. OK 11:3) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain prosessiosoite- ja tiedoksiantosääntelyä koskevista ehdotuksista

Ehdotuksen mukainen sanamuoto aiheuttaa sen riskin, että jatkossa valitukseen kirjataan näkyviin henkilötunnus (ehdotuksen mukaan "Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus sekä postiosoite ja muut yhteystiedot"). Tässä tulisi selvästi ilmaista se, missä henkilötunnus ilmoitetaan (ei valitukseen, vaan jotakin muuta kautta).

Muut huomiot koskien oikeudenkäymiskaarta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia

-

Huomiot oikeudenkäyntimaksun porrastusta koskevasta ehdotuksesta hallinto- ja erityistuomioistuinten osalta

Maksun porrastaminen ehdotettuun tapaan on kannatettava ja kannustaa käyttämään sähköistä asiointipalvelua.

Esityksessä on arvioitu ehdotettavien muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, yritysvaikutuksia ja viranomaisvaikutuksia. Onko esityksessä otettu huomioon tältä osin keskeisimmät vaikutukset? Arvioitteko muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

-

Muut huomiot

-

Koivuluoma Anu
Itä-Suomen hallinto-oikeus

Ahonen Jenna
Itä-Suomen hallinto-oikeus - ylituomari Anu Koivuluoma